

Ырыс алды – ынтымақ

Тасылып 2003
жылдан бастап шығады

Аққайың

№ 11 (851) 16 наурыз, бейсенбі, 2023 жыл

Аңдандық, қоғамдық, саяси газет

Сіздерді ұлттық мейрам Наурыз мерекесіне шақырамыз!

Аудан орталығының тұрғындары мен қонақтарының назарына!

21 наурыз күні сағат 10.00-де Смирново ауылының орталық сауда алаңында Наурыз мейрамына арналған: ауылдық округ көркемөнерпаздарының концерттік қойылымдары, қолөнершілердің сәндік-қолданбалы көрмесі, «Бауырсақ Fest» акциясы, спорттық жарыстар – гір көтеру, қол күресі, арқан тарту, ләңгі ойыны сынды мерекелік-спорттық шараларға шақырамыз!

17 наурыз күні сағат 8.30-дан бастап орталық сауда алаңында ауданның ауыл шаруашылығы жәрмеңкесі өтеді.

Ұйымдастыру комитеті

Құрметті солтүстікқазақстандықтар!

Баршамыздың асыға жеткен Ұлттық мерекеміз – Наурыз мейрамымен шын жүректен құттықтауымды қабыл алыңыздар!

Наурыз мейрамы жаңару мен жасампаздыққа, адамдардың рухани тазаруына ықпал етеді, қоғамда бейбітшілік пен келісімді нығайтады.

Бұл күндері адамдар бірі-біріне деген реніштерін кешіреді, ал табиғаттағы және біздің жүрегіміздегі үйлесімдік мейірбандық пен жақын адамдарымызға сүйіспеншілікті тудырады.

Наурыз – біздің бірлігіміз бен өзара ынтымағымыздың мерекесі, біздің еңбексүйгіштігіміз бен өмірімізді гүлдендіруіміздің салтанаты. Бұл өз күшімізге деген сенімнің мерекесі.

Біз өзіміздің жеңістеріміз бен жетістіктерімізді, бойымыздағы ізгі сезімдеріміз бен дәстүрлерімізді, оның ішінде жарқын Наурыз мерекесінің дәстүрлерін ұрпақтан ұрпаққа беруге тырысамыз.

Бүгіндері келісімнің берік іргетасында біздің ортақ үйіміз – Тәуелсіз Қазақстан дамып келеді. Біздің республикамыз еліміздің Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың алдымызға айқындап берген мақсаттарына қарай алға басуда.

Қымбатты жерлестер! Ұлыстың ұлы күні – Наурыз әр отбасындағы келісім дәнекерін, терең құрмет пен түсіністікті нығайтанына шын жүрегіммен тілектеспін. Сіздердің барлық армандарыңыз орындалсын, үміттеріңіз ақталсын. Сіздерге және отбасыларыңызға бақыт, игілік пен табыстар тілеймін! Әр үйге көктемнің шуақты мерекесі береке-байлық мен қуаныш әкелсін!

Айдарбек САПАРОВ,
Солтүстік Қазақстан облысының әкімі

Наурыз мейрамы құтты болсын!

Құрметті аққайыңдықтар!

Жер бетіндегі ең нұрлы мерекелердің бірі – Наурыз мейрамы келді. Наурыз – жаңару мен тазару, махаббат пен сұлулық мерекесі! Наурыз – көктем мерекесі. Мемлекет басшысы ұлтаралық қатынастар саласындағы мақсатты да салиқалы саясатының арқасында Қазақстанда татулық пен өзара түсіністік орнап тұр. Отанымыздың гүлденуіне жол ашатын басты құндылық қазақстандықтардың топтасқандығы болып табылады.

Қымбатты достар!

Сіздерді осы тамаша мереке – Наурыз мейрамымен шын жүректен құттықтаймын!

Баршаңызға мықты денсаулық және бақыт, әр шаңыраққа амандық – саулық, татулық, жақсылық және Отанымыз Қазақстан Республикасының игілігі жолында жаңа жетістіктер тілеймін. Біздің ортақ үйіміз, Отанымыз – Қазақстан Республикасы көркейе берсін!

Мәслихат аппараты

Құрметті аудан тұрғындары!

Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мерекесі баршамызға құтты болсын, бақыт әкелсін! Тарихи тамыры тереңге бойлаған аз-Наурыз дана халқымызда қай кезде де еңсесі биік елдіктің іргесі сөгілмес бірліктің, ырыс пен ынтымақтың мерекесі болып келген. Қазақстан халқы үшін Наурыз мейрамы – көктем мен жаңаруды айшықтайтын мерейі тасыған ұлы мереке. Наурыз – көктемгі жаңарудың, махаббаттың, ақ пейіл мен татулықтың мерекесі. Ол – өткенді саралап, болашағымызды болжайтын ерекше кезең. Ақ ниетпен өткенге салауат айтып, ақ тілекпен жаңа Наурызды қарсы алайық!

Отанымызға – береке, халқымызға – игілік, мемлекетімізге – молишылық, ал әр шаңыраққа бақыт пен шаттық тілейміз.

Серік Әбділманов, аудандық ардагерлер кеңесі төрағасы

Ұлттық мереке ұлы істерге бастайды!

Сіздерді келе жатқан Ұлыстың ұлы күні – Наурыз мейрамымен шын жүректен құттықтаймын!

Тек адамзат қана емес, табиғаттың да жасарып, бой түзейтін шағы – Ұлыстың ұлы күнінің баршамыз үшін жолы да, жөні де бөлек. «Туған ай – тураған етпен тең», әнеміне дегенше қар еріп, жылғалардан су ағып, табиғат жасарып, көктемнің саумал самалына ілесіп Наурыз да жетті. Амандық-саулық, ақ тілек, меймандостық, адалдық, молишылық, жалпы ұлтымызға тән тамаша салт-дәстүрімен паш етілетін Наурыз мейрамын өзіндік сән-салтанатымен, думанды тойымен, ән-жырымен қарсы алыңыздар. Жастарыңыз ұзақ, көңілдеріңіз көтеріңкі, аспандарыңыз ашық болсын.

Сіздерге деген шын жүректен бақыт пен құт-береке, бейбіт өмір тілектерімізді қабыл алыңыз. Біз әр күніміз өсу мен даму үшін мүмкіндік туғызатын, ырыс-берекеміз нығайған елде өмір сүріп отырмыз. Барлық игілікті істер табыспен аяқталып, жемісті еңбек тек қана қуаныш әкелсін.

Жанархан Мәпенов,
«Астраханское» ЖШС директоры

Ұлттық мереке бақ-берекесін ала келсін!

Қазақстан халқы үшін Наурыз мейрамы – көктем мен жаңаруды айшықтайтын мерейі тасыған ұлы мереке. Наурыз – көктемгі жаңарудың, махаббаттың, ақ пейіл мен татулықтың күні. Ол – өткенді саралап, болашағымызды болжайтын ерекше кезең.

Ақ ниетпен өткенге салауат айтып, ақ тілекпен жаңа Наурызды қарсы алайық! Отанымызға – береке, халқымызға – игілік, мемлекетімізге – молишылық, ал әр шаңыраққа бақыт пен шаттық тілейміз.

Еліміз өркен жайып, ұлттық мерекеміз Наурыз баршамызға ынтымақ пен сәттілік алып келсін!

Елтай Зікірин, «Полтавское» ЖШС директоры

Наурыз барлығыңызға құт әкелсін!

Наурыз мейрамы – бірліктің, татулықтың, ізгіліктің, бақыттың –мерекесі саналады. Олай болса құрметті қауым, барлықтарыңызға татулық, береке-бірлік тілеймін. Ұлыстың ұлы күні елімізге, жерімізге құт-береке ала келсін. Ұлыс оң болып, әрбір күніміз Наурыз күніндей шуақты болсын! Қыстың қыспағынан құтылып, арқа-бас кеңейетін, мейрам-шаттыққа кенелетін осынау жайдарман шаққа жеткен әрбір жанды шығыстың жаңа жылымен құттықтаймын!

Наурыздың өзіне тән салтына бағына отырып, әрбіріміз өткен жылғы өкпемізді ұмытып, татуласайық. Үлкендердің ақ батасын алып, бір-бірімізге ізгі тілек жолдайық.

Біржан Шаймерденов,
«Дайындық-Агро» ЖШС директоры

Қазақ ырым — ыйымдарының түсініктемесі

«Үйде ысырма», «үһілеме»

Ырым-тыйым – халықтың тәлім-тәрбие, үлгі-өнеге, ақыл-кеңес берудегі тәрбие құралдарының бірі. Көбінесе бұл, негізінен, балаларды жаман әдеттен, жат пиғыл, ерсі қылық, әдепсіз істерден сақтандыруда маңызды қызмет атқарады. Кейде үлкен кісілерден «олай істеме, жаман болады» деп айтқанын естіп жатамыз. Халық арасында осындай кең таралған тыйым сөздердің діни-философиялық астарын іздеп көрдік.

«Күн батарда ұйықтама»

Тәңірдің ырзық тарататын Рузан деген періштесі бар екен. Ол таң ата жерге түсіп, адамдарға ырзық, несібе таратады екен. Күн шыққанша ұйықтайтын адамды Тәңірдің несібесінен мақұрым қалған деп түсінеді. «Ерте тұрған еркектің ырысы артық, ерте тұрған әйелдің бір ісі артық» деген мақал осыған орай айтылған.

Риза періште қас қараяр кезде де жерге түсіп, ырзық таратады. Күн батарда ұйықтап жатқан адамды өлі санатына қосып, ырзығын кемітеді екен. «Күн батарда ұйықтама, періште сені өлінің санатына қосады» деген түсінік осыған орай айтылған.

«Үйде ысырма»

Діни-аңыздардың баяндауынша, періштелер әкешешесін тозаққа алып кеткелі, жындыр күл-қоқыста жасырынып жатады екен. Егер біреу байқаусызда ысырса, «әке-шешеміз келіп қалған ба?» деп қуана сол адамға жүгіреді дейді. Егер оның адам баласы екенін көріп, сонша жерден жетіп келгенде алданғанын білсе, ашуланып адамды ұрады екен. Ондай адам ақыл-есінен айырылып, жындады деседі. Сондықтан «ысырма, шайтанды шақырасың» деген тыйым пайда болыпты. Әсіресе, үйдің ішінде, қорада ысыруға болмайды дейді. Үйді жын-шайтан жайлап алуы мүмкін деген сенім бар.

«Үһілеме»

Ертеде бір жігіттің қарт шешесі болыпты. Шешесі ауырып, төсек тартып жатып қалады. Жігіт отын шауып, оны қалаға сатады екен. Шешесі күнде баласының қамын ойлап, төсекте отырады. Баласы кешке үйге келгенде:

– Балам, шаршамадың ба? – деп сұрайды екен. Баласы шаршаса да білдірмей:

– Шаршағаным жоқ, ана, – деп жауап береді. Бұл сөз ауру шешесіне кішкене де болса қуат берді екен. Бір күні баласы жұмыстан шаршап келеді. Жанына батқан ауырлығы шаршатты ма, баласы ошақтың жанына жылынып отырып, аһылап-үһілейді. Шешесі ұлының қатты қажығанын сезеді. Баласының жағдайы жанына батқан шешесі ұлын түнімен уайымдап, жүрегі қысыла бастапты. Баласы еш шара жасай алмай отырып қалады. Таң ата шешесі сары

уайымнан жантәсілім болыпты. Баласы анасының жүрегіне қайғының дертін салғанына өкініп, өкіріп жылапты.

Содан бері ата-ананың жанында отырғанда аһылап-үһілеуге болмайды, олардың жанына батады деген тыйым пайда болыпты.

«Жақты таянба»

Әбілет пен Тәбілет жындар жағын таянса, жер беті алай-дүлей болып, астаң-кестені жамандық атаулы жанына жиналады екен. Осыдан бастап ел ішінде «жақты таянуға болмайды» деген ырым пайда болыпты.

«Табалдырықты баспа»

Адам ата Қағбаның іргесін қалап, оны «Құдайдың үйі» деп атайды. Қағбаға құлшылық жасап, ескірген жерін жөндеп тұрады екен. Дүниеден өтерінде ұлы Шишке Қағбаның кілтін ұстатып, оны күтіп, таза ұстауды аманат етіпті.

Шиш әке өсиетін бұлжытпай орындайды. Оның ықылас-пейіліне риза болған Жебірейіл Шишке үй салуды үйретеді.

Оған дейін Адамның ұрпағы ағаштан салынған лашықтарда өмір сүрген екен.

Шиш құрылыс өнерін үйренген соң, алғаш өз үйін кірпіштен тұрғызады. Баспанасы дайын болған кезде оған бірінші болып қонаққа келген Құт екен. Ол үйден орын беруін сұрайды. Шиш: «Қалаған жеріңнен қоныс ал!» – дейді. Құт табалдырыққа келіп жайғасады.

Осыған орай, ел арасында «табалдырықта тұрма», «табалдырықты баспа, үйдің құты қашады» деген ырым сақталыпты.

Артынша Шиштің үйіне Бақыт келіп бас сұғады. Ол төрден орын беруді сұрайды. Шиш рұқсат береді. Бақыт төрге жайғасады. Қазақта құрметті қонағын төрге отырғызып, бата сұрау осы ырымнан қалған екен деседі. Бақыттың соңынан Береке кіреді. Ол Шиштің дастарқанынан орын алыпты. «Дастарқанда береке бар» деген түсінік осыдан қалыпты.

«Бейуақытта жылама»

Діни аңыздарда Ібіліс үш рет еңіреп жылаған деп айтылады. Ең алғаш жұмақтан қуылғанда жылапты. Екінші рет тағдыр тақтасынан өзінің болашағын көргенде бетін жыртып дауыс салыпты. Үшінші рет Мұхамбет пайғамбар туғанда қара жамылып отырып қалыпты.

Бетін тырнап, шыңғырған кезі күннің батып бара жатқан сәті екен деседі. Содан бастап «қас қарайғанда жылама, шыңғырма, дауыс салма» деген ырымдар шығыпты. Күн батқанда жылаған адам Ібіліске жақтас болып, оның дауысына үн қосып жылайды деген түсінік бар.

Санжар КЕРІМБАЙДЫҢ
«Салт-дәстүрлер сөйлейді»
кітабынан алынды

Хабарландыру

«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасы» КММ «Астраханка-Смирнов-Қиялы-Тайынша-Алексеевка» 15,6-32,384 км (16,784 км)» «КСТ-44 облыстық маңызы бар автомобиль жолын күрделі жөндеу» жұмыс жобасына ҚОҚ бөлімін жария талқылау арқылы қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Құжаттамамен <https://esportal.kz> Бірыңғай экологиялық порталында танысуға болады және «Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» КММ сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/sko-tabigat?lang=ru>.

Жария талқылаулар 30.03.2023 ж. бастап 05.04.2023 ж. дейін Бірыңғай экологиялық портал сайтында өтеді.

Барлық ескертулер мен ұсыныстар осы күндері Бірыңғай экологиялық порталда қабылданады. Осы мерзім өткеннен кейін ескертулер мен ұсыныстар қабылданбайды.

Бастамашы – «Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары басқармасы» КММ, Петропавл қ., Интернациональная к-сі, 61, тел.: 8(7152) 33-86-95, БСН 010740001669.

Әзірлеуші – «КАЗАХСТАНПРОЕКТ» Қазақстандық ЖЗИ ЖШС, Павлодар қ., Едіге би к-сі, 76, тел.: 8 (7182) 55-44-20, БСН 950940000029.

Қосымша ақпарат алуға, сондай-ақ жоспарланған қызметке қатысты құжаттардың көшірмелерін e-mail: kazakhstanproject@mail.ru, тел.: 8(7182) 55-44-20 арқылы сұратуға болады.

Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпаратқа жұртшылықтың қолжетімділігін қамтамасыз етуге жауапты АЖҚДМ – «Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» КММ.